

La pràctica oral en l'aula de grec antic

Santiago Carbonell Martínez

IES Cotes Baixes - Universitat d'Alacant
carbonell.santi@gmail.com

Recepció: 15/7/2011

Resum

L'adquisició d'una competència lingüística global, que implica la capacitat de comprensió i producció de textos a nivell escrit i oral, es perfila ja entre molts docents de grec i llatí com l'objectiu fonamental al que deuria aspirar la nostra formació acadèmica, atès l'evident fracàs obtingut amb els mètodes «tradicionals» de gramàtica i traducció.

En l'article es mostren alguns exemples d'activitats orals, amb i sense suport textual, que estan fent-se en les nostres aules de grec. Es presenten algunes tècniques per a l'aprenentatge d'idiomes, es parla de la importància de la lectura cursiva o de la profitosa utilització de recursos audiovisuals del grec modern.

Paraules clau: metodologia, oralitat, lectura cursiva, TIC, grec modern.

1. Introducció

Al llarg d'aquests últims anys hem assistit a un important moviment de renovació metodològica, impulsat sobretot pel professorat de secundària, en què, d'una banda, els tallers de cultura clàssica¹ i, de l'altra, la introducció de nous manuals, provinents fonamentalment del món anglosaxó i inspirats en els principis didàctics dels humanistes, que potenciaven l'aprenentatge del grec antic i del llatí com a llengües vives, i tot açò combinat, a més a més, amb l'ús de les noves tecnologies i la col·laboració docent en xarxa,² han donat un nou impuls a les nostres disciplines.

Pel que fa a la qüestió de la llengua, no som pocs el professors que coincidim que el nostre objectiu fonamental seria arribar a un grau de competència lingüística que ens permeta gaudir dels autors clàssics i llurs textos originals. Per tal d'aconseguir-ho el grec i el llatí s'haurien d'aprendre com a llengües estrangeres, no com ho fem ara, com una mena d'apèndix de les nostres llengües romàniques. Aquest enfocament implicaria donar major èmfasi als exercicis de lectura i comprensió textual, així com a les activitats d'expressió i producció, tant a nivell escrit com oral.

Aquesta didàctica està tenint prou acceptació entre els companys llatínistes. Cada vegada hi ha més professors i alumnes que es llancen a emprar oralment la llengua del

¹ Recordem els de Sagunt organitzats pel grup Ludere et discere, la Domus Baebia, el Camp d'Aprenentatge de Tarragona o la Magna Celebratio de Badalona.

² Un dels millors exponents de web clàssica 2.0 és l'espai col·laboratiu *Χείρων-Chiron* <<http://www.chironweb.org>>.

Laci en les seues classes, sense gaire por als resultats dels exàmens de traducció i de comentari morfològic i sintàctic de les PAU.³

Amb el grec antic, però, aquell malalt etern amb una esclerosi crònica responsable per a alguns fins i tot de la situació de crisi de la filologia clàssica, la cosa no evoluciona tan positivament. Ans al contrari, sembla ja una raresa exòtica en perill d'extinció fora de Grècia. De quins recursos i estratègies disposem doncs per innovar en aquest mateix sentit? Què podem fer per desfer-nos finalment d'aquella vella màxima *Graeca non leguntur*? Mostrem a continuació alguns exemples d'activitats orals que estan fent-se en les nostres aules.

2. Activitats sense suport textual

2.1. Primeres converses

Una forma eficaç per introduir l'alumnat en la llengua grega és emprar-la en les ordres, preguntes i instruccions diàries de classe. Entre les frases més recurrents estan, per exemple, les de seure, callar, agafar i llegir el llibre, demanar permís per entrar a classe, respondre afirmativament o negativa, saludar, etc.⁴

El fet de repetir constantment aquestes fórmules permet memoritzar lèxic sense gaire esforç i familiaritzar-se amb no pocs elements morfosintàctics. El pas següent és demanar-los que s'expressen o contesten en grec, cosa que veuran natural, sobretot si estan habituats a fer-ho també en llatí. Amb aquesta pràctica docent aconseguim que el grec es veja com una llengua de transmissió de missatges, i no es convertisca en un complex sistema de codis a desxifrar a colp de diccionari i esquemes de declinacions i conjugacions.

2.2. Jocs de taula

A banda dels comercialitzats per les editorials,⁵ en la xarxa podem trobar algunes adaptacions de jocs populars amb un interessant aprofitament lingüístic. Alguns ens poden servir per practicar gramàtica o vocabulari, com ara el bingo⁶ o el Trivial amb preguntes i respostes.⁷ D'altres ens servixen, a més a més, perquè els alumnes posen

³ Cf. les experiències i materials compartits en el blog d'Antonio Amador i Emilio Canales sobre el mètode *LLPSI* <<http://lingualatina-orberg.blogspot.com>>, així com les propostes de J. Tárrega, A. Javier Ortiz i L. Bleuca - M. Noguerol presentades a Paideia. I Trobada Internacional d'Estudis Clàssics, algunes d'elles publicades a la revista *Methodos*, 1 <<http://pagines.uab.cat/methodos>>.

⁴ Un llistat de fórmules de salutació i presentació ens ofereix el web *Ariadna: Recursos para Athenaze* en <<http://aliso.pntic.mec.es/agalle17/Ariadne/orales/oralindex.html>>. Més fórmules col·loquials, presentades pels alumnes del vídeo «The best of Ancient Greek», en <<http://youtu.be/bLQ67MBCaeU>>. Un exemple d'aquest recurs ens mostra Ch. Rico en <<http://youtu.be/wDE-7z66OHg>>. Cf. també <<http://es.scribd.com/doc/18094909/Griego-para-ninos>>, adaptació d'alguns materials del mètode grec *Νηπίων Προπαιδεία*, el qual parteix de la idea que el grec antic es pot començar a aprendre des de la infància a base de jocs. Mostres originals del que es pot arribar a fer emprant el grec ens les ofereixen l'estudiant anglès B. Griffiths en <http://youtu.be/tB7TEBO_hoo> i les autores del vídeo «Griego en 3 minutos» en <<http://youtu.be/XmkexRakdOI>> [data de consulta: 19/7/2012].

⁵ Una bona mostra ens ofereix Fernando Lillo en la seua ponència a Paideia. I Trobada Internacional d'Estudis Clàssics «*Ludus*. Juegos de la antigua Roma y juegos modernos para Latín, Griego y Cultura Clásica», publicada a la revista *Methodos*, 1 <<http://pagines.uab.cat/methodos>>.

⁶ Cf. el «Bingo de morfología verbal» de Ana Ovando en <<http://griegoencasa.blogspot.com/2010/11/bingo-de-morfologia-verbal.html>> [data de consulta: 19/7/2012].

⁷ Cf. les cartes de declinacions de Carlos Vilorio en <<http://es.scribd.com/doc/41278967/CARTAS-JUEGO-SEGUNDA-DECLINACION>> [data de consulta: 19/7/2012].

l'oïda, memoritzen frases i empren la llengua modificant estructures, com ara el Cluedo.⁸

2.3. Tècniques per a l'aprenentatge d'idiomes

Dissortadament, el grec antic a hores d'ara difícilment es pot fer servir com a llengua vehicular en l'aula, perquè la majoria de nosaltres no tenim encara ni la formació adient ni disposem dels recursos suficients. Tanmateix, sí que podem incloure moltes activitats d'interacció comunicativa oral semblants a les que s'empren en l'aprenentatge de llengües modernes. I no ens ha de preocupar gaire ni la introducció de neologismes o l'actualització de contextos situacionals, ni el fet de cometre errors en la pràctica oral, perquè el més important és, en definitiva, l'ús de la llengua.

La motivació i l'aprenentatge dels alumnes estan garantits amb la introducció d'activitats orals que impliquen participar en converses quotidianes bàsiques, com ara les presentacions personals,⁹ demanar informació o assenyalar direccions,¹⁰ expressar gustos i aficions, descriure sentiments, etc.¹¹

- *Total Physical Response*. És un conjunt de mètodes dinàmics basats en les teories sobre l'aprenentatge del llenguatge dels xiquets, que prioritza la comprensió oral abans que l'expressió. L'activitat més senzilla és el joc «Simó diu». En ell els alumnes han d'actuar segons les ordres donades pel professor. D'aquesta manera s'assumixen en l'aula rols de comunicació elemental paresfills. Els rols també es poden intercanviar, donant l'oportunitat als alumnes perquè repetixquen les fórmules.¹²
- Mètode J. Rassias. Aquesta tècnica consisteix bàsicament en la utilització d'imatges com a suport visual per assimilar vocabulari o una determinada estructura gramatical a base de la repetició primer i la recreació després. L'activitat sencera suposa un exercici d'una certa agilitat intel·lectual per part dels alumnes. Primerament el professor, recolzant-se en dibuixos esquemàtics, conta una xicoteta història que hauran de reproduir després el alumnes per torns. A continuació, a partir d'una frase del text anterior es fan exercicis de repetició per segments (a cor o individualment), de substitució d'un sintagma per un altre similar i, finalment, de creació de noves frases amb la mateixa estructura sintàctica. L'activitat té prou de joc d'escenificació, ja que els gestos i

⁸ Cf. la versió d'Asier Mendoza en <<http://griegoclasico.blogspot.com/2009/02/ficha-41-en-algun-lugar.html>>, i el joc dels participis del mateix professor en <<http://griegoclasico.blogspot.com/2011/02/el-juego-de-los-participios.html>> [data de consulta: 19/7/2012].

⁹ Del company Mario Díaz surt, per exemple, la idea d'aplicar per a les primeres sessions de grec el sistema de cites ràpides *Speed dating*. En una breu entrevista personal cada alumne ompli en una fitxa les seues dades pròpies i les dels companys practicant amb les fórmules τὸ ὄνομα αὐτῶ/αὐτῆ ἔστιν..., ἐν ... οἴκει, ... ἐτῶν ἔστιν, etc.

¹⁰ Cf. la pràctica de localització amb l'ús de les preposicions feta pels alumnes d'Ana Ovando en <<http://griegoencasa.blogspot.com/2011/04/blog-post.html>> [data de consulta: 19/7/2012].

¹¹ Més materials que ens poden servir per familiaritzar els alumnes amb el grec mitjançant xicotetes converses es troben en ΔΙΑΛΟΓΟΣ, un projecte de manual de conversació guiada amb acústics i exercicis d'imitació de diàlegs d'ús quotidià (les lliçons provades fins ara en <<http://es.scribd.com/collections/2346088/DIALOGOS>> i els corresponents vídeos en <<http://blip.tv/rss/bookmarks/195837>> [data de consulta: 19/7/2012]).

¹² Un exemple per practicar l'imperatiu de present singular després del capítol 2 del mètode *Athenaze* ens ofereix la web *Ariadna* abans esmentada. Per practicar l'imperatiu plural aparegut al capítol 3 cf. <<http://es.scribd.com/doc/47686867/Model-de-classe-TPR-grec>>. Un suport visual de l'exercici en <<http://youtu.be/2mnx5oqsVCc>> [data de consulta: 19/7/2012].

l'entonació tenen un paper fonamental a l'hora d'atraure l'atenció dels alumnes.¹³

3. Activitats sobre textos

La primera decisió que hem de prendre a l'hora de planificar les nostres classes és la selecció dels textos. Si volem que l'alumne entre en contacte des del primer moment amb textos d'una certa amplitud, amb un vocabulari freqüent i que recullen valors no únicament lingüístics, sinó també culturals (avui són pocs els que encara fan servir antologies de frases soltes i descontextualitzades que exemplifiquen normes gramaticals concretes), tenim dos opcions: emprar textos originals¹⁴ o emprar textos ficticis i adaptacions graduades creades per facilitar l'aprenentatge de la llengua. Ací tenim diverses opcions: mètodes audioorals, els «comunicatius» i els mètodes de lectura.¹⁵

Els audioorals surten a partir de la segona meitat del s. XX amb la difusió dels laboratoris d'idiomes quan, a banda del text i la imatge, es comença a donar també gran importància al so en l'aprenentatge de llengües estrangeres. Aquí estan, per exemple, *The McGill Greek Project* de Ellis i Schachter o el d'autoaprenentatge *Assimil*. Aquests mètodes pretenen que l'esdudiant aprenga grec de forma similar a l'aprenentatge d'una llengua materna, és a dir, a base de l'audició constant. Açò és difícil d'aconseguir sense la immersió repetitiva necessària per a l'aprenentatge natural.

Els mètodes audioorals han seguit reemplaçats per la metodologia comunicativa i l'enfocament per tasques. Pel que fa al grec antic tenim alguns intents d'aplicació d'aquesta metodologia, com ara el manual *Ancient Greek Alive* o el més recent *Polis: parler le grec ancien comme une langue vivante*. Aquests manuals permeten assimilar prou vocabulari i moltes expressions col·loquials, però ni deixen de banda les nocions gramaticals ni presenten tasques que generen en l'aula activitats d'una veritable comunicació espontània.

Els mètodes que estan tenint últimament gran acceptació, perquè d'una banda permeten un enfocament metodològic actiu i de l'altra ofereixen textos d'una certa extensió que es presten a ser explotats didàcticament de moltes maneres, són els de lectura, com ara els *Reading Greek*, *A Greek boy at home* i *Athenaze*. A més a més tenen l'atractiu d'introduir-nos en el context sociocultural del món antic mitjançant les peripècies quotidianes d'uns personatges ficticis. Algunes edicions incorporen també imatges il·lustratives que faciliten la comprensió textual. La tipologia d'activitats orals que podem aplicar amb aquests mètodes és prou variada.

3.1. Lectura cursiva

La lectura en veu alta dels textos hauria d'ocupar una part important de la pràctica docent. Els exercicis de lectura no són una pèrdua de temps, ans al contrari: tenen com a objectiu principal donar a l'alumnat el sentit de la llengua, que cap estudi gramatical no ens pot proporcionar, i fomentar, a més a més, el plaer d'escoltar grec.

Es tracta de practicar una lectura cursiva, és a dir, el que ens interessa és que els alumnes entenguin de manera global el text sense necessitat de traduir. Per això, és

¹³ Un exemple aplicat al mètode *Athenaze* en <<http://aigialos.blogspot.com/2010/06/exercicis-orals.html>> [data de consulta: 19/7/2012].

¹⁴ Literaris, normalment, d'època clàssica. Poc s'han explotat fins ara els papirs i les inscripcions.

¹⁵ Cf. Santi CARBONELL (2010), «La crisis del griego y los métodos antidepresivos», *Estudios Clásicos* 137, p. 85-95 (<<http://es.scribd.com/doc/46920553/La-crisis-del-griego-y-los-metodos-antidepresivos>> [data de consulta: 19/7/2012]).

essencial que el professor llegeixi el text amb una dicció expressiva. És important doncs llegir, i rellegir si cal, marcant les pauses, sintagmes i paraules claus. Els alumnes poden tindre el text davant o el poden seguir a l'oïda si volem potenciar la memòria auditiva. Aquesta segona opció es pot realitzar en un segon moment, quan el text ja s'ha treballat, o es pot convertir en un exercici de dictat, que ens servix, a més a més, per practicar l'ortografia.

La lectura atenta¹⁶ dels textos pot anar seguida d'una activitat de comprensió textual. Aquí tenim dues opcions: podem fer preguntes en la nostra llengua per veure si s'ha entès la història, els principals successos o els personatges que intervenen, o bé es poden plantejar algunes qüestions en grec.¹⁷

La repetició és fonamental per a qualsevol tipus d'aprenentatge. Per això, és recomanable que els alumnes facen també una lectura en veu alta dels textos. Aquest exercici ens servirà, a més a més, per detectar en l'aula possibles problemes de comprensió, si comprovem que l'entonació no és correcta.¹⁸

Per a l'estudi del vocabulari nou es poden fer diversos tipus d'exercicis: podem recórrer a la identificació amb imatges,¹⁹ treballar les associacions etimològiques, proposar sinònims o definicions senzilles en grec, emprar-les en frases, etc.²⁰ D'altra banda, és important insistir en la lògica que posseeix sempre el discurs, recordant que el significat de les paraules es pot deduir pel context.²¹

Al final del procés, i després de totes aquestes activitats, els alumnes estan ja preparats per a afrontar una prova que incloga també una part acústica.²²

3.2. Exercicis de memorització

Retindre fórmules i estructures sintàctiques bàsiques és el pas previ a la reutilització i modificació en altres contextos comunicatius. En l'aula es poden realitzar oralment tota mena d'exercicis que ajuden a memoritzar lèxic i textos, com ara identificar errades, ordenar un paràgraf o una frase, descriure en grec el que representa

¹⁶ Lectura o audició del text. Cf., per exemple, el vídeo de capítol 5 d'*Athenaze* <<http://youtu.be/igLMzKYcVqIo>> l'activitat audiooral del capítol 4 del mateix manual elaborada per Ángel L. Gallego <http://aliso.pntic.mec.es/agalle17/trabajo_final/cap4.html> [data de consulta: 19/7/2012].

¹⁷ Un exemple a <<http://es.scribd.com/doc/13675986/O->>. Si volem fer ús de les noves tecnologies, una interessant opció és la que ens facilita VoiceThread; un model en <<http://aigialos.blogspot.com/2009/11/diceopoli-diu.html>> [data de consulta: 19/7/2012].

¹⁸ Alguns manuals disposen ja dels corresponents CD amb els àudios dels textos (cf. el material *Speaking Greek* <http://www.cambridge.org/gb/knowledge/isbn/item1165284/Speaking20Greek/?site_locale=en_GB>). Amb els mitjans digitals que hui disposem cadascú pot fer les seues pròpies gravacions; un parell d'exemples de lectures d'alumnes en format àudio en <<http://aigialos.blogspot.com.es/2011/02/tracks-5a-5b.html>> i en format vídeo en <<http://tiseimi.blogspot.com/search/label/lectura>> [data de consulta: 19/7/2012].

¹⁹ Exemples d'exercicis de vocabulari d'*Athenaze*, que poden servir tant de preparació dels textos com de repàs final, a càrrec de Juanjo Castro en <<http://www.slideshare.net/juanjocastro1/tag/vocabulario>> [data de consulta: 19/7/2012].

²⁰ Cf. les propostes aplicades al mètode *A Greek boy at home* que fa Ana Ovando en <http://griegoencasa.blogspot.com/2010/11/blog-post_30.html> [data de consulta: 19/7/2012].

²¹ Els llistats de lèxic amb traducció dels manuals aporten realment poc i condueixen a una progressiva i dolenta dependència del diccionari. El seu propòsit no pot ser mai convertir-se en una mena d'amnèsic del lèxic on acudir de manera mecànica per trobar les claus de misteriosos criptogrames. Per això, és convenient que l'alumne vaja configurant el seu propi vocabulari per lliçons o alfabèticament. Es produeix, però, la paradoxa que en les PAU sovint es valora l'habilitat dels alumnes amb l'ús del diccionari.

²² Un model d'examen amb *listening* en <<http://aigialos.blogspot.com/2011/06/el-ciclop-audio-i-model-dexamen-amb.html>> [data de consulta: 19/7/2012].

una imatge o traduir a la inversa. Resulta molt profitós plantejar diversos tipus d'exercicis sobre un mateix passatge.²³

3.3. Dramatitzacions

Donar vida amb personatges a un text escrit és una activitat força interessant per practicar oralment la llengua amb certa soltura, i té uns resultats excel·lents. Es poden representar diàlegs coneguts o podem adaptar nosaltres algun text senzill per fer alguna petita dramatització.²⁴

Un últim exercici que implica un major grau d'esforç creatiu és el d'imitació a càrrec dels alumnes. Amb el temps que disposem hui no podem demanar composicions literàries originals, però sí breus textos inspirats en els que hem treballat a classe, per tal de rendibilitzar així allò que hem après.²⁵

4. Grec modern

Hui pareix que ens hem adonat de la unitat característica de la llengua grega i comencem a comprovar la rellevància del grec modern, fins ara desatés, en l'estudi de l'antic.²⁶

En les escoles i universitats podem millorar la fluïdesa lectora i consolidar continguts lingüístics del grec antic mitjançant l'ús de recursos audiovisuals en grec modern.²⁷ A banda de ser aquest un mitjà complementari força útil per preparar als nostres alumnes, a més a més ens ajuda a augmentar l'interés per Grècia, bastint ponts de comunicació entre la cultura grega antiga i l'actual.²⁸

²³ Cf. e. g. <<http://aigialos.blogspot.com/2011/05/el-ciclop-exercici-mnemotecnic.html>>. Molt bons resultats dona l'anomenat «mètode casino» que ha començat a emprar C. M. Aguirre <http://youtu.be/Z9X41Zxi_QU>. Interessant és també el joc de mímica proposat per Ana Ovando en <<http://griegoencasa.blogspot.com/2010/11/en-clase.html>> [data de consulta: 19/7/2012].

²⁴ Un exemple de text per escenificar, basat en l'adaptació de Manolo Garrido del capítol 2 d'*Athenaze*, en <<http://es.scribd.com/doc/54784545/Escena-cap-II-Athenaze>> [data de consulta: 19/7/2012].

²⁵ Un exemple de recreació del capítol 6è d'*Athenaze* és el curt que realitzaren els alumnes de 1r de batxillerat de l'IES San Vicent del Raspeig titulat «Teseu, Ariadna i la Minocabra», que va obtenir el Premi Didaskalia de la revista *Auriga* en 2007. Cf. la corresponent guia didàctica en <<http://es.scribd.com/doc/21611712/Teseu-y-la-minocabra>> [data de consulta: 19/7/2012].

²⁶ Sobre aquest tema cf. <<http://blogs.ua.es/santiago/2011/05/23/al-griego-antiguo-por-el-moderno>> [data de consulta: 19/7/2012].

²⁷ Cf., per exemple, el rap del grup Stavento a mena d'introducció als sons del grec (<<http://aigialos.blogspot.com/2010/10/quan-arribe-el-dia.html>>), els vídeos sobre meteorologia per assolir lèxic del camp semàntic del temps (<<http://aigialos.blogspot.com/2010/12/καιρος.html>>), l'exercici sobre composició ΟΔΟΣ <<http://www.slideshare.net/santi/ss-4174042>> o els treballs amb lletres de cançons per reforçar qüestions gramaticals, com ara ΟΜΟΡΦΗ ΜΕΡΑ (<<http://aigialos.blogspot.com/2008/11/omoph-mepa.html>>), la nadala ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ (<<http://aigialos.blogspot.com/2010/12/gummy-bear-nadala-grega.html>>), la peça que va representar Grècia en Eurovisió 2010 OPA, en grec antic i modern (<<http://es.scribd.com/doc/33008433/OPA>>), o la cançó demòtica Σ'ΑΓΑΠΩ, per aprendre a estimar en grec antic, en grec modern i en llatí (<<http://aigialos.blogspot.com/2011/02/te-amo.html>>). Per al treball amb cançons conegudes versionades en grec, cf. la proposta d'Ana Ovando en <<http://griegoencasa.blogspot.com/2011/04/un-poco-de-musica.html>> [data de consulta: 19/7/2012].

²⁸ És evident que aquests recursos resulten més profitosos quan fem servir la pronunciació històrica. Arguments a favor d'aquest sistema en <<http://historicalgreekpronunciation.wikispaces.com/APXH>> [data de consulta: 19/7/2012].

5. Conclusions

La situació actual de les llengües clàssiques en el panorama educatiu és en gran part conseqüència de la repetició sistemàtica dels errors d'una tradició escolàstica que va acabar donant prioritat a l'estudi gramatical i a la pràctica de la traducció directa com a únic mitjà per arribar als autors clàssics, tendència que cobra força sobretot a partir del s. XIX amb el mètode prussià conegut com *Formale Bildung*, que valorava no tant el plaer i el bagatge cultural que ens proporciona la lectura dels clàssics, sinó la disciplina i capacitat de sistemació que es deriva del seu estudi.

El repte que avui tenim els docents no és només aconseguir que els alumnes tinguin una preparació sòlida, sinó a més a més d'acord amb les noves exigències de l'actual societat del coneixement i de la informació. Perquè en una època com la que estem vivint, on el model d'escola comença a veure's ja obsolet i anacrònic, i les veus d'especialistes en educació que demanen una major atenció a la intel·ligència emocional i la creativitat són cada vegada més nombroses, sembla també necessari reobrir el debat de fons sobre la didàctica dels estudis clàssics. I aquí la pràctica oral ha de jugar un paper fonamental.

Curriculum

Llicenciat en Filologia Clàssica per la Universitat de València en 1992. Doctor en Filosofia i Lletres per la Universitat de Salònica, Departament de Grec Medieval i Modern, en 2003. Cap del Departament de Cultura Clàssica a l'IES Cotes Baixes d'Alcoi i professor associat a l'Àrea de Grec en la Universitat d'Alacant. Té publicacions i ha participat en cursos i trobades sobre llengua i literatura neohel·lèniques i didàctica del grec antic. Premi Didaskalia 2007. Premi Nacional eTwinning 2011.
